

Martin Vopěnka: Nová planeta /ukázka/

Hlavní postavou nového románu je Daniel, vyrůstající v technicky vyspělé a zcela uzavřené civilizaci, která si říká Nová planeta. Odlidštěná společnost dělící se na vyvolené a nevyvolené předstírá, že opustila Zemi, ale ve skutečnosti kolem sebe jen postavila neprostupný val...

Martin Vopěnka: Nová planeta

[Mladá fronta](#)

2015

1.

Jízda se zpomalila, už se jenom sunul po jakési šikmé ploše, ale to sunutí nebralo konce. Až se přece jen zastavil jemným nárazem o cosi měkkého. Takže to dopadlo dobře? Nic se mu nestalo? Žije? Konečně se odvážil oči pootevřít. Avšak to, co uviděl, ho jen utvrdilo ve zlé předtuše, již přečetl v Rubenových očích. Zmocnila se ho panika a úzkost. Kolem něj byl nedozírný, dosud nepoznaný a přece povědomý svět.

Uvězněný ve skluzném pytli, který ho měl chránit před zničujícím třením, se teď skoro nemohl hnout. Chvilí se snažil vsugerovat si, že jen vylétl nad planetární střechu a všechno je tedy tak, jak má být. Dvacet vteřin však dávno uplynulo. Vší silou svíral oční víčka, avšak i přes ně pronikalo do jeho očí příliš mnoho světla. Byl jím oslněný.

Vjemů, které útočily na jeho smysly, uvyklé virtuálnímu světu tam uvnitř, bylo příliš. Mozek je ani všechny nedokázal pobrat. Tak třeba zápach: šílený, pronikavý, hustý, až dosud pro Dana naprosto nepředstavitelný.

Anebo bzukot: všudypřítomný, připomínající školní výlet do lesa Staré planety. Cosi malého usedalo na jeho tvář. A nemohl se po tom ohnat. Ruce měl v pytli pevně sevřené.

Napadlo ho, že měl být už dávno zpátky u bratrů a že jsou určitě z toho, že u nich ještě není, zoufalí. Byl to však pouhý záblesk myšlenky, na jejíž místo se tlačily vjemy: nepříjemné vjemy zápachu, světla, bzukotu a

protivných doteků. Také obraz, který zahlédl jen krátce, než musel oči přimhouřit, a který přetrvával v jeho hlavě jako ne zcela jistá a ne zcela přesná vzpomínka: žádný strop, žádná střecha, žádný tubus výtahu, žádná hranice. Jedinou hranicí se zdála být šikmá plocha, na níž ležel a po které doklouzal dolů. A také tlak čehosi měkkého, o co se nohama zarazil. Sebral odvalu, přimhouřil víčka a otevřel oči do úzké štěrbinky. Jeho pohled tentokrát nezachytil nedozírnost prostoru, která ho vyděsila předtím, ale ulpěl na nejbližších předmětech – na těch, o které se opíral a kterými byly... ležící postavy v bílých pytlích: celá hromada postav dole pod ním. Zahlédl vlasy, jež se chvěly ve větru – i Dan pocítil ve tváři tento dosud neznámý vjem – vánek – úplně jiný; mnohem jemnější a proměnlivější než proud vzduchu, jakým se mohl nechat ovívat například v pohybě. A potom uviděl i obličej postavy o kus níž. Jenomže to obličej nebyl, jen otevřené čelisti plné zubů a prázdné důlky místo očí. Mouchy létaly všude kolem a chvílemi tvořily hustý mrak, který zastínil dokonce i zdroj onoho pronikavého světla, jež Danovy jinak bránilo dívat se víc.

Dosud ležel na zádech a z téhle polohy neviděl mnoho a navíc mu na obličej sedaly mouchy – lezly do nosu, do očí a snažily se dostat dokonce do úst. Vší silou se vzepřel a snažil se uvolnit si ruce. Trochu hýbat jimi mohl, ale ne dost. Po několika marných vysilujících pokusech to musel vzdát. Podařilo se mu však překulit se na bok a zavrtět hlavou, takže mouchy alespoň na chvíli odlétly pryč.

Dan ještě nikdy neviděl mrtvého. Ale z výukových programů věděl mnoho o anatomii člověka. To, co viděl, když se překulil na bok, byl šikmý hladký svah táhnoucí se do dálky. A pod ním hromady – hromady různě zetlených mrtvých těl v různě potrhaných bílých pytlích. Nově viděl také spoustu černých ptáků a uvědomil si, že vlastně už před chvílí zaslechl jejich krákaní.

Napadlo ho, že systém vesmírných pohřbů má tedy nějakou vážnou poruchu. Poruchu, kvůli níž těla zemřelých, namísto aby směřovala do vesmírného prostoru a splýnula s ním, končí tady. Poruchu, kvůli níž tu skončil i on. Ale jak je možné, že nahoře o té poruše nevědí?

Napadlo ho také, že teď tu poruchu alespoň odhalí – právě teď ji museli odhalit jeho bratři, když se k nim nevrátil. Za chvíli ji nahlásí a jeho zachrání.

Jenomže Rubenovy oči... Ne, nechtěl na to myslet. Místo myšlenky, které se bránil, jím zacloumal vztek. Tak kdy už se bude moct ohnat po mouchách? Normálně se hýbat. Vstát a jít?

A nešlo to. A děsivý zápach činil vzduch nedýchatelným. Zalykal se jím a bránil se mu. Chvílemi se mu zdálo, že se udusí. Vzpomněl si na Francesca, který si sedí v jeho pokoji, virtuálně za něj superponovaný, užívá si a nic netuší. Francesco u něj doma a on... na tomhle šíleném nesmyslném místě uprostřed gigantické poruchy. Najednou se přistihl, že křičí: „Tati! Pomoc! Tati!“ Křičel ze všech sil, až mu z očí tekly slzy. „Táááááá!“ Pak si vzpomněl na Rubena, který byl blíž. I kdyby nikdo, tak Ruben mu přispěchá na pomoc. Poctivý Ruben. Jízda tunelem trvala jen pár chvil. Ruben tedy musí být blízko. „Rubene! Rubene! Pomoc!“

Jak otvíral ústa, najednou mu do nich vletěla moucha. Než stačil cokoliv udělat, zaskočila mu v krku a spolkl ji. Polekaně ústa zavřel. Nikdy v životě by si nedokázal představit něco tak odporného jako to, co právě prožíval. Utrpení. Holé utrpení. Bezmoc a zoufalství.

Znovu a znovu sebou zmítal, křičel, vyplivoval mouchy a propadal se do temnoty ve své hlavě, která nedokázala pobrat tolik nepříjemných pocitů. Ruce se mu uvolnit nepodařily. Chtělo se mu čurat a bylo

jasné, že jestli nepřijde pomoc, dříve či později se počurá.

Nakonec zemdlel vysílením. Bratři jistě už pracují na jeho záchraně. Ale proč to tak trvá?

Někde hluboko uvnitř, ještě nevyslovená, dokonce ani ne zformulovaná, dokonale utajená a navíc nechtěná, však byla i jiná myšlenka: Ruben se podivil, že předem nic nevěděl, zatímco Tadeáš s Áronem tvrdili, že o všem ví. A právě Rubenovy oči se ho snažily zadržet. Jako by si Ruben až v té chvíli vše uvědomil. A ani to, co vykřikl Tadeáš, se nedalo brát jako přání šťastné cesty: „Vždycky sis přece myslel, že jsi něco víc!“

Ubylo světla, anebo Danielovy oči už přivykly novým podmínkám. Teď je alespoň mohl na delší dobu otevřít. Všiml si, že to, co má nad sebou, je modrá obloha. A že slunce, které bylo zdrojem onoho příliš silného jasu, teď přikryl malý tmavý mrak. Odvážil se pohlédnout do dálky. Pod sebou i kolem sebe měl jenom hromady mrtvých těl, většinou už jen koster. Dole hromada přecházela do nehezke změti zbytků a cárů. Dál pokračoval písečný svah. Občas z něj vyrůstaly malé ostrůvky nahnědlých rostlin. Následovalo mělké údolí, na jehož dně rostlo i několik stromů. Většina byla uschlá a jen úplně dole bylo několik stromů zelených. Kolem údolí se krajina mírně vlnila až k obzoru. Převládala žlutá až oranžová, okrová a hnědá barva. V dálce krajinu narušovalo několik hranatých útvarů – skal, anebo domů.

To všechno Daniel tak trochu znal a měl s tím dokonce jakousi zkušenost, dalo-li se zkušeností nazvat těch několik školních výletů.

Když očima prozkoumal obzor, otočil hlavu zpátky nahoru. To, co uviděl, ho dovedlo k úžasu: hladká plošina, po které sjel až sem, se směrem vzhůru zdvihala čím dál prudčeji a obepínala strmou, obrovskou planetární stěnu jako prstenec. Stěna se táhla na obě strany a zabírala skoro polovinu obzoru. A nikde nebyla vidět ani stopa po ústí tunelu: nic, co by nabízelo cestu zpátky. Zachvěl se, když si uvědomil, co vidí. Potřeba čurání právě zvítězila a on cítil, jak mu něco teplého stéká po nohách. Avšak důležitější než skutečnost, že se právě počural, pro něj teď bylo poznání, že vidí zvenčí Novou planetu. Nebylo pochyb, že je to opravdu tak: namísto aby se vznesl nad planetární střechu, dostal se za jižní hranici Nové planety, která tedy opravdu byla tam, kde tvrdil Tadeáš. A to nemohlo znamenat nic jiného, než že se dostal na Starou planetu.

2.

Čas naplněný nepříjemnými pocity, k nimž přibylo horko a žízeň, a později také úzkost, jako by vůbec neplynul. Po úvodním šoku teď už chápal, že se muselo stát něco hrozně vážného. Možná se to bratrům nepodaří vyřešit. A možná ani žádné řešení neexistuje. Možná se nevrátí domů. Přece však vykřesal ještě jednu naději: Francesco. Nemůže se za něj vydávat dlouho. Brzy se bude muset vrátit do svého života a pak tatínek zjistí, že Dan u sebe není. Všechno se změní, až po něm začne pátrat tatínek.

Zpoza mráčku opět vyšlo slunce a spalovalo Danielovy rty. Jazyk se mu lepil na patro. Už by nemohl ani křičet, i kdyby třeba chtěl.

Chvilé bdělosti naštěstí čím dál častěji střídaly stavy zemdlenosti, kdy se nacházel někde mezi spánkem a bezvědomím a hlavou mu bloudily útržky vzpomínek – normální věty, dovádění v pohybě, cestování výtahem, anebo zkoumání vesmíru; hledání budoucího vesmírného domova pro všechny obyvatele Nové planety.

Slunce zašlo za obzor a zvedl se vítr. Mokrý kalhoty začaly studit. Utichl však bzukot much. I černí ptáci někam odlétli. Obloha nejprve bledla a potom tmavla, a když se Dan znovu probíral, zářily nad ním tisíce hvězd. Těch hvězd, které viděl i z planetární střechy, kam ho vzal tatínek. Proč jen se nespokojil s tím. Všechno, co tehdy dělal, bylo správné a bezpečné. Dana se zmocnila lítost. Měl tatínkovi říct, co se chystá udělat. Měl mu říct všechno o cestě do zóny odvrácených i o slíbené jízdě tunelem. Jak mohl souhlasit, že by svému tatínkovi lhal? V mysli mu vytanula tehdejší tatínkova slova – slova vyřčená na střeše Nové planety. Jak neskutečně teď zněla: „Věřím, že můžeš dokázat velké věci a tohle je jejich začátek. Jenom tomu musíš věřit ty sám. Celý vesmír se před tebou otevírá.“

Ale čeho začátek je tohle? A není to spíš konec? Srdce se mu sevřelo tou nejděsivější úzkostí, jakou kdy zakusil. Ano, tohle je konec. Konec, konec. Tatínku, prosím tě, odpusť mi to, pomyslel si. Odpusť mi, že tě takhle zklamal a nic už nedokážu. Moc potřeboval slyšet tohle odpuštění. Jenomže tatínek tu nebyl. Byl tu jen ten, kdo za to všechno mohl; kdo to zavinil. On sám.

Znovu se probíral, když už se blížilo ráno (poznal to podle blednoucí oblohy). Takže pro něj opravdu nepřijdou? Teď už přece musí i tatínek vědět, co se stalo. Jak to, že nepřišel? Nechájí ho tu umřít?

Odzdola, z rovinaté krajiny, jejíž obrysy začínaly vystupovat z šera, začínalo znovu foukat. Vítr byl teplý a přinesl do hnilobného vzduchu nad tlejícími obyvateli Nové planety dosud nepoznané vůně. Když se potom úplně rozednilo a nad vyprahlou krajinu začal opět stoupat oranžový a potom čím dál žlutší kotouč slunce (za normálních okolností by to pro Dana byla jedinečná podívaná), všechny jeho myšlenky se postupně scvrkly do jedné jediné: pít. Byla to touha tak silná, že vytlačila dokonce jinou touhu, úzce s tím ale související: touhu žít.

Slunce stoupalo vzhůru jasně modrou oblohou přesně proti Danovu obličejí, bodalo do očí i do tváře, která páčila, jako by ji někdo poléval horkou vodou. Dan už neměl téměř žádnou sílu, pochopil však, že se musí překulit – alespoň tak se skrýt před tím šíleným sluncem, které z něj vysávalo poslední kapky tekutin. Věděl o slunci téměř vše: jak je velké, jak je daleko, kolik energie každou vteřinu uvolňuje, kolik je ve vesmíru jemu podobných hvězd, ale také jak je jeho svit důležitý a blahodárny pro život a jak také veškerá energie zachycená na planetární střeše je použita ku prospěchu života na Nové planetě. A věděl i, že jednou, v daleké budoucnosti, se Slunce před svou smrtí rozepne a celou planetu Zemi pohltí. Dana jako by pohlcovalo už teď. Musí se otočit!

Když sebou škubl, bodlo ho v hlavě a další bolest vystřelila od krku přes ramena do zad. Naštěstí se mu už tímto prvním škubnutím podařilo tělo vychýlit, protože na druhé takové by neměl sílu. Ležel nyní na zádech a opíral se víc o pravou část těla, na kterou se chtěl přetočit. Dalším pokusem se mu podařilo přechýlit až na pravý bok a odsud se pomalu samovolně stočil. Jeho obličej se ocitl ve stínu. Teď už zbývalo jediné: pít.

Znovu začal ztrácet vědomí. Zdálo se mu nejprve o nějakém výzkumu, který se týkal osídlení G819. Potom se mu zdálo, že se chtěl dostat k mamince, ale ta zablokovala dveře a nechtěla se s ním bavit ani přes síť.

Nakonec ho k sobě přece jen pustila, ale byla na něj hrozně naštvaná: „Slíbil jsi mi, že se budeš zabývat nesmrtelností,“ vyčítala mu. „Kdybys na mě dal, nemuselo se ti to stát.“ Pak se ve snu zastavil u Karly, kde byli i všichni bratři. Sotva vstoupil dovnitř, Karla na něj ukázala a obrátila se ke svým synům: „No vidíte!“ řekla. „Zahynul kvůli vám.“

Muselo uplynout hodně času, protože když znovu procitl, oslnilo ho slunce, které se mezitím přemístilo na druhou stranu. Uvědomil si, že slyší hlasy. Vlastně: to ho probralo. Ozývaly se nějaké nesrozumitelné výkřiky – jakoby dětské. První, co ho napadlo, že pro něj bratři přece jen přišli. Ti to však nejspíš nebyli. Oči měl oteklé a neudržel je otevřené. Hluk se blížil. Teď už úplně zřetelně slyšel dětské hlasy. Jenomže nerozuměl, co říkají. Až z úplné blízkosti se ozvala téměř srozumitelná věta, i když vyslovená jinak, než jak byl zvyklý: „Je to kluk!“ A holčičí hlas odpovídal: „Kluk je to.“

Odkudsi ze zdola zavolal o něco starší hlas: „Zlato má?“

„Néma,“ odpověděla holka.

Daniel slyšel, jak se shromažďují kolem něj. „Mouchy!“ zasmál se někdo.

Někdo zabořil ruku do jeho břicha. „Nic néma!“ zdáli se být zklamaní.

Dan neměl sílu oči otevřít. Nebyl si ani jistý, jestli se mu to všechno jenom nezdá. Vtom ho někdo praštil do čela spolu s výkřikem: „Mouchy!“

„Au!“ zaúpěl Dan.

Ti kolem se museli hrozně leknout. Bylo slyšet, jak se dohadují: „Je živý!“ „Živý je?“ „Živý?“

Něco mu říkalo, že musí otevřít oči – buď je otevře teď, anebo už nikdy. Z posledních sil otevřel těžká víčka, z nichž po úderu do čela odletěly mouchy. Uviděl čtyři děti. I když: byly tohle děti? Velikostí ano, ale jinak... neměly nic ze skutečných dětí. Přesto to byly děti. V hadrech, s křivými zuby a dlouhými vlasy. A něco dětského na nich přece jen bylo: oči. Na Dana zíraly čtyři páry dětských očí.

Cosi na něj začaly křičet – mávaly rukama – skoro nepřátelsky. Pak se spolu začaly dohadovat. Rád by jim zopakoval to, co slyšel od nich: Živý. Měl však v ústech příliš vyschlo. Namísto slova ze sebe vypravil jen chraplavý povzdech.

Dohadovaly se. Hlavní slovo měl vyšší kluk – asi o něco starší než Dan. Ostatní byli menší. Jeden byl úplně malý. Velký si teď k Danovi klekl a křičel něco jako: „Kdo? Kdo! Kdo!“ Pokynul ostatním. Chytli Dana za ramena a za nohy a zvedli ho. Bolest projela celým jeho tělem, až zaúpěl. Lekly se a pustily ho. Dopadl zády na zem a praštil se do hlavy. Ztratil vědomí.

Přesto si trochu uvědomoval, co se s ním děje. Snášely ho dolů. Nezacházely s ním moc šetrně, občas ho položily a smýkaly jím přes mrtvoly. Byl pro ně těžký a dalo jim práci najít cestu. Nakonec se asi dostaly na rovinu a pohyb se stal pravidelným. Znovu ho pokládaly, ale už jím nesmýkaly. Slyšel jejich hlasy. Zdálo se mu, že rozuměl celé dlouhé větě, kterou řekla holka: „Táta za něj dostane hodně. Dá nám jídlo, dá nám mátra.“ Nevěděl, co je mátra. Jindy zase děti mluvily a on nerozuměl vůbec ničemu. Mluvily podivnou drsnou řečí. Potom, při další přestávce, zaslechl něco, co ho zaujalo víc než všechna slova: šplouchnutí vody. Ty děti pily. A jeho nechaly žíznit. Pokusil se otevřít ústa. Mouchy už na něj nesedaly. Pít! Ne, to slovo nešlo ven. Pokusil se o to znovu. „Hele,“ řekl někdo z nich. Chvíli se nedělo nic. A pak na jeho rty dopadly kapky vody. Zdálo se, že všechny vsákly do vyprahlé kůže, místo aby se dostaly dovnitř. Zkusil ústa otevřít víc a nastavit jazyk. Děti pochopily a nalily trochu vody na jeho jazyk. Podařilo se mu polknout: jednou, dvakrát... Děti se šťastně zasmály: „Pije!“ Křičely jeden přes druhého. „Já!“ „Já taky!“ „Ne ty!“

Vláčely ho ještě dlouho. Nevěděl, co s ním bude, a uvědomoval si, že bratři ho tím pádem nebudou mít šanci najít. To bylo hrozné pomýšlení: že pro něj přijdou a on tam nebude. Jenomže zároveň už tušil, že kdyby pro něj chtěli či mohli přijít, nejspíš by dávno přišli. A tak by tam jen ležel mezi mrtvými a čekal na smrt.

Hlavní bylo, že mu dávali pít. A že to byly děti. Nebál se jich. Slyšel jejich hlasy, ve kterých neznělo nic zlého. Opět se mu podařilo otevřít oči. Uviděl nad sebou jejich tváře, tolik se lišící od tváří všech jeho kamarádů, a přece něčím stejné. Nejblíže u hlavy měl holčičku, která ho držela za levé rameno. Zazubila se na něj a z hrdla vyrazila cosi jako: „Kde ses vzal? Ty! Nejsi mrtvý?“

Přestávky byly čím dál častější – děti už nemohly. Slunce zapadlo a večerní vzduch byl plný neznámých vůní. Dan si všiml, že se přiblížili k objektům, které viděl v dálce. Byly to... zbytky domů. Kdysi asi docela velké domy – takové, jaké viděl při výletu do města Staré planety. Teď se však okny v čelní zdi nejbližšího domu dalo dívat až do večerní oblohy. Danem projela zima. Ukrutná zima, která ho celého roztřásla. Zuby mu začaly drnčet a nedalo se to zastavit. Z rozvalin domů vyběhlo několik lidí. Srocovali se a děti na ně povykovaly. Dana však pohltila šedá mlha, přes kterou viděl jen stíny. I hlasy se slily v jedno nesrozumitelné bzučení. Ani si nestačil uvědomit, jestli se má bát.